

JULIUSZ UNDERKA

1. Dane osobiste (imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny):

Kan. Juliusz Underka , 22 lata, uczeń, kawaler.

2. Data i okoliczności zaaresztowania:

12 kwietnia 1940 r. zostałem wywieziony z Rawy Ruskiej do Rosji, z rodziną. Początkowo pracowałem w kołchozie Bogusławka, rejon Auga [Alga], obłast Aktiubińsk, Kazachska SRR. Powodów wywiezienia nie znam.

3. Nazwa obozu, więzienia lub miejsca przymusowych prac:

Od 1 maja do 30 czerwca 1940 r. pracowałem w kołchozie, następnie NKWD zabrało mnie na robotę do Aktiubińska, gdzie pracowałem w „Leningradzkiej Geologicznej Partii” jako zwykły ziemny robotnik. 6 września 1940 r. zwolniłem się z tej pracy z powodu śmierci matki i od tego czasu do 29 grudnia tegoż roku pracowałem nadal w kołchozie Bogusławka. 29 grudnia na podstawie pozwolenia NKWD przenieśliem się do Aktiubińska. Tutaj pracowałem na budowie jako cieśla aż do wybuchu wojny rosyjsko-niemieckiej. Następnie wysłany zostałem na przymusowe roboty do kopalni niklu i kobaltu, gdzie pracowałem do października 1941 r. W tym miesiącu przenieśliem się z powrotem do Aktiubińska.

4. Opis obozu, więzienia:

Warunki mieszkaniowe były fatalne, o higienę osobistą bardzo mało dbali.

5. Skład więźniów, jeńców, zesłańców:

Ze mną zesłane były rodziny tak polskie, jak i ukraińskie. Stosunki między Polakami a Ukraińcami były fatalne, zwłaszcza między młodymi. Odnosili się oni do nas wprost wyzywająco i donosili władzom NKWD prawie wszystko, cośmy robili.

6. Życie w obozie, więzieniu:

Co dzień wysyłano nas pod przymusem na robotę. Pracowaliśmy przez osiem godzin, a ostatnio nawet dziesięć. Dostawaliśmy za to bardzo marne wynagrodzenie i gdyby nie paczki

z domu, to by na pewno dzisiaj nikt z nas nie żył. W ogóle stosunek ludności miejscowej do nas był bardzo nieprzychylny. Niczego nie chciano nam sprzedać, tak że po prostu czasem przez dwa dni nic nie jedliśmy.

7. Stosunek władz NKWD do Polaków:

Władze NKWD odnosiły się do nas gorzej niż do Ukraińców. Przymusowo wysyłali nas na ciężkie roboty (jak na kopanie szurfów, rowów pod fundamenty). Grozili nam, że nas wszystkich powystrzelają. Dopiero po umowie polsko-rosyjskiej stosunki te polepszyły się. Na badaniu nie byłem i specjalnie tortur od nich nie zaznałem

8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność:

Pomoc lekarska pod psem. Na moim miejscu pobytu umarło sześć osób starszych i dwie małe dziewczynki.

9. Czy i jaka była łączność z krajem i rodzinami?

Pisałem listy do kolegów i do rodziny do Lwowa i otrzymywałem od nich odpowiedzi i *posyłki*.

10. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?

Do armii zostałem powołany na komisji wojskowej w Aktiubińsku. Następnie zostałem przyjęty do artylerii przeciwlotniczej w Ługowoj[e], obłast Dżambuł, 4 lutego 1942 r.